

avaluació educació secundària obligatòria 4t d'ESO

CURS 2020-2021

competència

lingüística:

llengua catalana

INSTRUCCIONS

- Per respondre a les preguntes de la prova trobaràs un **FULL DE RESPOSTES** amb dues parts.
 - La **PART 1** és per respondre a la majoria de preguntes, marcant amb una X la casella corresponent. Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta. Si t'equivoques, omple tot el quadrat i marca de nou amb una X la resposta correcta. Per tornar a marcar com a correcta una resposta prèviament emplenada, encercla-la.

En acabar la prova, no t'oblidis de respondre a la pregunta de valoració que hi ha a la **PART 1**.

- La **PART 2** és per:
 - respondre a les preguntes 17, 19 i 26;
 - escriure la redacció final.

Recorda que només pots escriure la teva resposta dins l'espai que marca el requadre.
- Per fer la prova utilitza un bolígraf blau o negre.
- No facis servir cap corrector (líquid, cinta...).

TEXT 1

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta.
Marca-la a la PART 1 del FULL DE RESPOSTES.

EL SENYOR ASCHENBACH ARRIBA A VENÈCIA

El senyor Aschenbach necessitava un canvi, dies ociosos, aire llunyà, sang nova. D'aquesta manera l'estiu seria fecund i productiu. Havia d'emprendre un viatge. No calia marxar gaire lluny: en tenia prou amb una platja qualsevol de la Mediterrània.

Una setmana més tard va pujar a la coberta humida d'un petit vaixell disposat a emprendre el viatge.

—Cap a Venècia? Magnífica ciutat, tant pel prestigi de la seva història com pels seus encants actuals! Que tingui molt bon viatge, senyor —li va dir l'hostessa que donava la benvinguda als passatgers.

En aquell precís instant, el vaixell començava a solcar l'aigua. A poc a poc s'eixamplava el raig d'aigua bruta entre el vaixell i el moll, a mesura que la màquina arrencava a empentes i rodolons. Mitjançant una maniobra lentíssima, la proa del vaixell es va endinsar mar enllà.

El cel es mostrava gris, i l'aire era humit, tot i que, a mesura que s'acostava a la seva destinació, va començar a sortir el sol. Apareixia davant d'ell la magnífica perspectiva, els fantàstics edificis que Venècia oferia als ulls sorpresos dels turistes que arribaven a la ciutat: la graciosa magnificència del palau i del Pont dels Sospirs, les columnes amb sants i lleons, la façana ostentosa del fantàstic temple, la porta i el gran rellotge. I aleshores va comprendre que arribar per terra a Venècia, baixant a l'estació, era com entrar en un palau per l'escala de servei. S'havia d'arribar, per tant, en vaixell a la més inversemblant de les ciutats. El vaixell va aturar la maquinària: els passatgers podien desembarcar.

Aschenbach va preguntar per l'Hotel Bader, i va recórrer una avinguda de cafès, basars, flors i hotels que solca l'illa en diagonal fins a la platja. Va entrar en l'espaiós hotel tot travessant la terrassa del jardí, fins a la recepció en el vestíbul, on el van rebre amb gran amabilitat. L'encarregat el va acompanyar amb l'ascensor fins al segon pis i li va ensenyar la seva cambra: una habitació agradable, amb el mobiliari de fusta de cirerer, i des de les altes finestres de la qual es podia gaudir de la visió del mar obert. Quan l'encarregat va marxar, Aschenbach va treure el cap per una de les finestres i va dedicar-se a mirar la platja.

Va saludar el mar amb la vista, i el seu cor es va omplir d'alegria en veure's al centre de Venècia. Finalment, es va retirar de la finestra, es va dutxar, es va canviar de roba i es va dirigir cap a l'ascensor, que el va dur al pis inferior.

Tot seguit, després de travessar el vestíbul enmig de les atencions del personal, va baixar cap a la gran terrassa i es va dirigir directament a la part de la platja destinada als hostes de l'hotel.

TEXT 1

El quadre que als seus ulls oferia la visió d'aquella gent que gaudia sensualment enmig dels elements el va fer sentir cofoi i el va fer sentir com mai. El mar, gris i serè, estava ja esquitxat amb nens que corrien descalços a pet d'ona, amb banyistes d'aparences ben diferents que, amb els braços darrere del cap, estaven estirats damunt la sorra. D'altres remaven en barquetes pintades de vermell i de blau, i reien amb ganes. A la vora de la tensa corda del balneari, en les plataformes de la qual hom se sentia com en una terrassa, hi havia moviment joiós i indolent repòs, salutacions i converses, elegància matinal, tot barrejat amb la nuesa, que s'aprofita agosaradament de les llibertats d'aquell lloc. Davant seu hi havia gent que passejava embolicada en blanques tovalloles. A la dreta hi havia una muntanya de sorra, apilonada per la canalla i adornada amb banderetes de tots els països. Els venedors de mariscos, de pastissos i de fruita disposaven les seves mercaderies agenollats per terra. A l'esquerra, davant d'una de les casetes una mica separades de la majoria, i amb les quals, per aquella banda, s'acabava la platja, hi havia acampada una família russa. Homes amb llargues barbes i dents grosses, dones indolents, una noieta del Bàltic que, asseguda davant d'un cavallet, pintava el mar, fent de tant en tant gestos desesperats. Dos nens lletjos i tranquils eren allà gaudint, agraïts del mar del repòs; cridaven sense treva, a crits, d'altres nens que jugaven sense fer-los cas; feien broma, fent servir algunes paraules italianes amb un vell venedor, a qui compraven lllaminadures.

“M'hi quedaré”, pensava Aschenbach. On podria trobar-se millor? Seria com començar de nou.

Thomas Mann, *La mort a Venècia* (text adaptat)

1 El senyor Aschenbach havia de marxar de la seva ciutat perquè...

- a. Venècia era una destinació meravellosa.
- b. necessitava un canvi en la seva vida.
- c. l'estiu va ser fecund i productiu.
- d. arribaven les vacances.

2 Quina d'aquestes paraules vol dir el mateix que “s'eixamplava” (subratllada al text)?

- a. S'escurçava.
- b. S'enterbolia.
- c. S'ampliava.
- d. Es reduïa.

3 Quin canvi en el temps va haver-hi en arribar a Venècia?

- a. L'aire era sec, però van començar a caure gotes.
- b. El sol va començar a aparèixer.
- c. Uns núvols van tapar el sol.
- d. El vent va deixar de bufar.

TEXT 1

4 Segons es diu al text, l'habitació del senyor Aschenbach a l'hotel...

- a. tenia dispositius de tota mena.
- b. era vella i antiquada.
- c. tenia bones vistes.
- d. era molt cara.

5 El connector “Tot seguit” (subratllat al text) equival a...

- a. de manera immediata.
- b. al mateix temps.
- c. poc abans.
- d. quan.

6 Què significa l'expressió “a pet d'ona” (subratllada al text)?

- a. Mar endins.
- b. Allà on es formen remolins.
- c. On l'aigua del mar frega la sorra.
- d. L'esclat de l'aigua sobre les roques.

7 Les persones que es banyaven a la platja...

- a. anaven totes vestides de manera similar.
- b. es veien molt diferents entre elles.
- c. eren silencioses i tranquil·les.
- d. semblaven preocupades.

8 En quin ordre apareix la informació en el text?

A.

Aschenbach
pregunta com
arribar al seu hotel.

B.

Hi ha banyistes que
s'ho passen d'allò
més bé remant.

C.

L'encarregat mostra
a Aschenbach la
seva habitació.

D.

Una hostessa
afirma que Venècia
és una destinació
que val la pena.

- a. D → A → B → C
- b. A → C → B → D
- c. A → D → C → B
- d. D → A → C → B

TEXT 1**9 Els clients de l'hotel que es banyaven a la platja...**

- a. amb prou feines se saludaven.
- b. eren cortesos, però distants.
- c. xerraven entre ells.
- d. se sentien vigilats.

10 Marca amb una X si les oracions següents són verdaderes (casella a) o falses (casella b).

- 10.1 El senyor Aschenbach viatjava tot sol.
- 10.2 L'hotel tenia una zona de la platja per als seus clients.
- 10.3 El senyor Aschenbach va sentir satisfacció en accedir a la platja.
- 10.4 Els estiuejants que hi havia a la platja semblaven avorrits.

11 Indica quina de les oracions següents té les comes (,) col·locades correctament.

- a. Una noieta que de tant en tant, feia gestos desesperats pintava el mar.
- b. Una noieta, que de tant en tant feia gestos desesperats pintava el mar.
- c. Una noieta que de tant en tant feia gestos, desesperats pintava el mar.
- d. Una noieta, que de tant en tant feia gestos desesperats, pintava el mar.

12 Quina d'aquestes sèries defineix millor el tarannà del senyor Aschenbach?

- a. Solitari, decidit, satisfet.
- b. Sociable, dubtós, satisfet.
- c. Extravertit, amable, insatisfet.
- d. Elegant, perseverant, decebut.

13 El text que has llegit combina...

- a. exposició i narració.
- b. narració i descripció.
- c. exposició i descripció.
- d. narració i argumentació.

TEXT 2

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta.
Marca-la a la PART 1 del FULL DE RESPOSTES.

A QUI BENEFICIA EL TURISME?

Lluny de resultar negatiu, el turisme és la clau principal del creixement i del benestar des de fa prop de seixanta-cinc anys. Hi ha moltes maneres de demostrar l'extraordinària contribució del turisme estranger a l'expansió de l'economia catalana, però em limitaré a remarcar la seva funció de finançament internacional; és a dir, ha estat l'única fórmula disponible per aconseguir la creació de riquesa a Catalunya.

D'entrada, cal assenyalar que l'economia catalana —com l'espanyola— pateix una greu carència de matèries primeres, especialment d'energia, sobretot d'hidrocarburs (petroli i gas natural). Això significa que ha de reservar cada any molts recursos per importar de l'estranger tot el que necessita. Es tracta d'una immensa factura energètica.

A més, pateix un segon gran dèficit en l'àmbit tecnològic, ja que la tecnologia —béns d'equipament, maquinària i patents— que empra per produir béns i serveis procedeix en una altíssima proporció de l'exterior i, en canvi, n'exporta molt poca de pròpia. El dèficit permanent de la balança tecnològica és, doncs, una segona causa d'immensos pagaments nets a l'exterior.

El dèficit energètic i el dèficit tecnològic donen forma a un gran desequilibri a la balança de Catalunya amb la resta del món. Aquesta és una característica permanent de l'economia catalana. És també una situació impossible de corregir a curt i mitjà termini. L'única cosa que es podria mirar de fer és limitar i reduir gradualment aquests dèficits. Però la dependència energètica i tecnològica de l'economia catalana no ha deixat de créixer l'últim mig segle.

Malgrat tot, durant els últims seixanta-cinc anys la solució per satisfer els enormes pagaments exteriors a què ens obliguen la misèria energètica i l'enorme retard tecnològic ha estat sempre l'entrada de recursos pel turisme internacional. Gràcies a aquest recurs, el problema de la feble posició de l'economia ha quedat resolt de manera molt favorable. No ens enganyem: sense les immenses entrades derivades del turisme des dels anys 50 seríem molt més pobres.

El dilema no ofereix cap possibilitat de dubte. La pregunta del títol, *A qui beneficia el turisme?*, té una resposta òbvia: a l'economia catalana en conjunt i al comú dels ciutadans residents a Catalunya sense excepció.

Jordi Maluquer, "Turisme, motor essencial de l'economia", *Ara* (text adaptat)

TEXT 2

14 Quina paraula significa el mateix que “remarcar” (subratllat al text)?

- a. Destacar.
- b. Suposar.
- c. Criticar.
- d. Saber.

15 A l'oració “D'entrada, cal assenyalar que l'economia catalana —com l'espanyola— pateix una greu carència de matèries primeres”, el connector ‘D'entrada’ (subratllat al text) es pot substituir per...

- a. El lloc més destacat.
- b. Malauradament.
- c. És interessant.
- d. Primerament.

16 Quina d'aquestes paraules significa el mateix que “dèficit” (subratllat al text)?

- a. Enriquiment.
- b. Mancança.
- c. Resultat.
- d. Crisi.

17 Quina tecnologia, segons el text, s'utilitza a Catalunya per produir béns i serveis?

NO ESCRIGUIS EN AQUEST ESPAI

 Respon a la PART 2 del FULL DE RESPOSTES.

18 El termini temporal aproximat de “seixanta-cinc anys” (subratllat al text) es refereix al temps que fa que...

- a. el territori exporta energia.
- b. el territori importa tecnologia.
- c. no hi ha dèficit a l'economia catalana.
- d. el turisme contribueix a l'economia catalana.

19 Per què Catalunya necessita el turisme, segons el text?

NO ESCRIGUIS EN AQUEST ESPAI

 Respon a la PART 2 del FULL DE RESPOSTES.

TEXT 3

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta a cada pregunta.
Marca-la a la PART 1 del FULL DE RESPOSTES.

NO ÉS *TURISMEFÒBIA*, ÉS *BARCELONAFÍLIA*

Diumenge de juny al migdia. Caminant per la Barceloneta jugo a buscar autòctons i no me'n surto gaire. A la sorra, entre les moltes tovalloles detecto tres noies barcelonines: sé que ho són perquè no es banyen, no treuen l'ull de la bossa i fan cara de circumstàncies com jo. Mentre prenc el sol, els venedors de *mojitos*, de massatges i de pareos passen l'estona jugant al gat i la rata amb la Guàrdia Urbana. Uns i altres es tenen avorrits d'haver de fer la mateixa operació cada dia. Els agents esperen que els venedors ambulants marxin. Els manters esperen el mateix dels policies, i així poder començar a treballar i fer calaix. Uns i altres immòbils sota el sol esperen no se sap què.

La resta del paisatge marítim es completa amb contenidors al límit, operaris dels serveis de neteja treballant intensament i parades de bus plenes de turistes amb el bitllet a la mà. La factura exacta del que paguem per l'augment de papereres, el reforç de neteja, la instal·lació de lavabos i les hores extres de la policia durant l'estiu és una dada que desconec.

M'agradaria tenir-la per poder jutjar amb suficients elements el turisme, que reconec que em genera moltes contradiccions. Potser viure a Sant Antoni, un dels barris que rep més pressió turística, ha provocat que ara pensi que rebre molts visitants ja no és una benedicció divina. El turisme és una circumstància amb la qual ens ha tocat conviure amargament.

He deixat de mirar aquests veïns temporals amb ulls de dòlars. El turisme genera llocs de treball, omple caixes de bars i restaurants i dona vida al taxi i altres serveis, però potser no tant com ens pensem. Per tant, ens podem permetre parar i tornar a començar. Encarim sense por la taxa turística o busquem impostos similars, posem límits de veritat, marquem aforaments més estrictes a les atraccions turístiques, mirem i investiguem amb lupa els apartaments i recordem que el barat surt car, i amb el turisme *low cost* la factura per a la ciutat pot ser altíssima. Que no venen tants turistes? La ciutat necessita agafar aire. I pensar això no és tenir *turismefòbia*, és sentir *barcelonafília*.

Eva Arderius, "No és turismefòbia, és barcelonafília", *El Periódico* (text adaptat)

TEXT 3

20 El dia i l'hora a què es refereix el text, el barri de la Barceloneta està...

- a. ple de turistes.
- b. ocupat per botiguers i policies.
- c. ocupat únicament per barcelonins.
- d. quasi buit a causa de la calor que fa.

21 Els agents que s'ocupen que els venedors ambulants marxïn pertanyen...

- a. a Protecció Civil.
- b. a la Policia Secreta.
- c. a la Guàrdia Urbana.
- d. als Mossos d'Esquadra.

22 L'autora de l'article viu al barri de...

- a. Sants.
- b. Sant Antoni.
- c. Sant Andreu.
- d. la Barceloneta.

23 Quin d'aquests nexes pot substituir "Per tant" (subratllat al text)?

- a. Si.
- b. Ja que.
- c. Així doncs.
- d. Encara que.

24 L'autora defensa que...

- a. s'ha de mantenir la taxa turística.
- b. si hi ha menys turistes, l'efecte serà desastrós.
- c. no s'ha de limitar l'accés de visitants a les atraccions.
- d. limitar el nombre de turistes pot beneficiar els barcelonins.

PREGUNTES GLOBALS

25 Indica si les idees següents pertanyen al text 1 (casella a), text 2 (casella b), text 3 (casella c) o a cap d'ells (casella d).

25.1 Si no hagués estat per l'aportació econòmica del turisme, la nostra societat seria més pobre en l'actualitat.

25.2 L'afluència de turisme a Barcelona ha augmentat molt respecte de Madrid.

25.3 El turisme és clarament beneficiós per a l'economia i per a la població catalana.

25.4 Emprendre un viatge és un molt bon al·licient per trobar un nou sentit a la vida.

26 Per a quin dels textos llegits és un títol adient “Un nou escenari per a una nova vida”? Justifica la teva resposta.

NO ESCRIGUIS EN AQUEST ESPAI

Respon a la PART 2 del FULL DE RESPOSTES.

REDACCIÓ

Partint de la lectura dels textos anteriors, desenvolupa el tema següent: **Avantatges i inconvenients que es dupliqués el nombre de turistes al teu poble o ciutat.** Raona les teves opinions i defensa-les amb arguments.

Escriu una redacció de 125 paraules com a mínim. Si n'escrïus menys, es veurà afectada la teva puntuació.

Et recomanem que segueixis aquest procés:

1. planificació, esquema de les idees que desenvoluparàs;
2. primera versió;
3. revisió, correcció i versió definitiva.

Pots utilitzar aquesta pàgina com a esborrany.

Escriu la versió definitiva de la teva redacció a la PART 2 del FULL DE RESPOSTES.

Anota al final el nombre de paraules escrites.

ESBORRANY

Moltes gràcies per la teva col·laboració.

Consell Superior
d'AVALUACIÓ
del Sistema Educatiu